

Α Π Ο Φ Α Σ Η

«Σχετικώς με τη Θεσμοθέτηση της Ομοιοπαθητικής»

Η Ολομέλεια του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας κατά τη 266^η Συνεδρίασή της στις 15.12.2017, αφού έλαβε υπ' όψιν:

- Το από 27-10-2016 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Επαγγελματιών Υγείας-Τμήμα Β' του Υπουργείου Υγείας, με το οποίο διαβιβάζονται στο Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας οι εισηγήσεις του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας και ζητείται η γνωμοδότηση του ΚΕ.Σ.Υ. σχετικά με τα ακόλουθα: ποιοι θα έχουν το δικαίωμα της άσκησης της Ομοιοπαθητικής Θεραπευτικής ως μεθοδολογία και πρακτική, πώς θα πιστοποιείται η εκπαίδευσή τους και ποιος θα είναι ο αρμόδιος φορέας πιστοποίησής τους, ποιο θα είναι το πρόγραμμα εκπαίδευσης, το χρονικό διάστημα που θα πραγματοποιείται και ποιοι από τους ήδη ασκούντες την Ομοιοπαθητική και με ποιες προϋποθέσεις θα αποκτήσουν την πιστοποίηση της εκπαίδευσής τους, έτσι ώστε νομίμως να ασκούν την Ομοιοπαθητική, χωρίς περαιτέρω εκπαίδευση και χωρίς συμμετοχή σε τυχόν απαιτούμενες εξετάσεις.
- Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2443/26-9-2016 έγγραφο του Πανελληνίου Φαρμακευτικού Συλλόγου προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα «Πρόταση ΠΦΣ για την επίσημη αναγνώριση της Ομοιοπαθητικής στο πλαίσιο άσκησης της ιατρικής πράξης». Στο ως άνω έγγραφο αναφέρεται ότι «ο ΠΦΣ, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Δια Βίου Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Ανάπτυξης Φαρμακοποιών (ΙΔΕΕΑΦ) και την Επιστημονική Εταιρεία Ομοιοπαθητικών Φαρμακοποιών (ΕΕΟΦ), έχει αναλάβει την επιμόρφωση και τη βεβαίωση της επάρκειας των φαρμακοποιών μελών του, μέσω σεμιναρίων από ακαδημαϊκούς των φαρμακευτικών σχολών και άλλους επιστήμονες, για την ορθή παρασκευή γαληνικών φαρμάκων».
- Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2000/4-10-2016 έγγραφο του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου (Π.Ι.Σ.) προς τον Υπουργό Υγείας, με το οποίο διαβιβάζεται το Απόσπασμα Πρακτικού (απόφαση Ε.Η.Δ.) της 34^{ης}/2-9-2016 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Π.Ι.Σ. «Θέση του Π.Ι.Σ. για την άσκηση της Ομοιοπαθητικής». Στο ανωτέρω Πρακτικό αναφέρεται ότι τα μέλη του Δ.Σ. ομόφωνα αποφάσισαν ότι: α) η Ομοιοπαθητική πρέπει να ασκείται αποκλειστικά από ιατρούς β) τόσο ο Πρόεδρος όσο και ο Γενικός Γραμματέας του Π.Ι.Σ. θα προβούν σε όλες τις ενέργειες στο ΚΕ.Σ.Υ. στο οποίο συμμετέχουν και θα προταθεί η πιστοποίηση να γίνεται από Επιτροπή του ΚΕ.Σ.Υ. (ή από Επιτροπή που θα συσταθεί από το ΚΕ.Σ.Υ.) και γ) στην πιστοποίηση θα μπορούσε να συμμετέχει και το Ινστιτούτο Επιστημονικών Ερευνών του Π.Ι.Σ.

- Το υπ' αριθμ. πρωτ. 1296 Φ45/26-9-2016 έγγραφο της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα «Θέσεις Ε.Ο.Ο. για την καθιέρωση της "Ομοιοπαθητικής" ως ειδικότητας της Οδοντιατρικής Επιστήμης».
- Το από 22-11-2016 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Επαγγελματιών Υγείας-Τμήμα Β' του Υπουργείου Υγείας, προς το ΚΕ.Σ.Υ, με το οποίο, σε συνέχεια του από 27-10-2016 Υπηρεσιακό Σημείωμά της σχετικά με την καθιέρωση της Ομοιοπαθητικής Θεραπευτικής ως μεθοδολογίας και πρακτικής, διαβιβάζεται η εισήγηση της Ομάδας Εργασίας που συστήθηκε με την υπ' αριθμ. Α1β/Γ.Π.οικ.35304/18-5-2016 Υ.Α. και ζητείται η γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας, προκειμένου να προωθηθούν οι απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις.
- Την Εισηγητική Έκθεση για τη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την επίσημη αναγνώριση της Ομοιοπαθητικής στο πλαίσιο άσκησης της ιατρικής πράξης (Αύγουστος 2016), της Ομάδας Εργασίας -που συστήθηκε με την υπ' αριθμ. Α1β/Γ.Π.οικ.35304/18-5-2016 Υ.Α.-.
- Το από 16-6-2017 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Επαγγελματιών Υγείας-Τμήμα Β' του Υπουργείου Υγείας, με το οποίο διαβιβάζονται στο Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας το υπ' αριθμ. πρωτ. 85085/2-11-2016 έγγραφο της Εθνικής Εταιρίας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής Συνεργασίας και το υπ' αριθμ. πρωτ. 95428/16-12-2016 έγγραφο του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος με τη συνημμένη σε αυτό αλληλογραφία, τα οποία αφορούν στη θεσμοθέτηση της Ομοιοπαθητικής και ζητείται η γνωμοδότηση του ΚΕ.Σ.Υ. για το εν λόγω θέμα.
- Το από 17-7-2017 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Επαγγελματιών Υγείας-Τμήμα Β' του Υπουργείου Υγείας, με το οποίο διαβιβάζεται στο Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας το υπ' αριθμ. πρωτ. 202/12-7-2017 έγγραφο του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος.
- Την από 20-4-2017 (αρ. πρωτ. Υ.Υ. 30792/24-4-2017) Εισήγηση προς το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας (ΚΕΣΥ) για την άσκηση και εκπαιδευτική πιστοποίηση της Ομοιοπαθητικής, του Καθηγητή Βιοχημείας, Χρήστου Δ. Γεωργίου, του Τμήματος Βιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών.
- Την από 29-3-2017 Εισήγηση προς την Εκτελεστική Επιτροπή του ΚΕΣΥ περί Ομοιοπαθητικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής, του κ. Παναγιώτη Ψυχάρη, Ορθοπαιδικού Χειρουργού, μέλους του Δ.Σ. του Π.Ι.Σ. και μέλους της Ολομέλειας του ΚΕ.Σ.Υ.
- Το με ημερομηνία 23-6-2017 υπόμνημα της Εθνικής Εταιρίας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής Συνεργασίας Ε.Ε.Ο.Ι.Σ.) προς το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας, με θέμα "Θεσμοθέτηση Ομοιοπαθητικής". Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε μετά το πέρας της Συνεδρίασης της Επιτροπής Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ.
- Το υπ' αριθμ. πρωτ. 197/23-6-2017 υπόμνημα του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος προς την Επιτροπή Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας, με θέμα "Θεσμοθέτηση Ομοιοπαθητικής", με συνημμένη σε αυτό "Πρόταση Νόμου για την επαγγελματική άσκηση δραστηριοτήτων εφαρμογής μη συμβατικών θεραπειών.

Ομοιοπαθητική” καθώς και τα “Εκπαιδευτικά Κριτήρια Μελών Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος”. Το ως άνω υπόμνημα κατατέθηκε μετά το πέρας της Συνεδρίασης της Επιτροπής Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ. (με το με ημερομηνία 6-11-2017 –αρ. πρωτ. Υπουργείου Υγείας 83067/7-11-2017- έγγραφό της προς το ΚΕ.Σ.Υ., η Εθνική Εταιρεία Ομοιοπαθητικής Ιατρικής Συνεργασίας (Ε.Ε.Ο.Ι.Σ.) διευκρινίζει ότι το ως άνω υπόμνημα αποτελούσε την Εισήγηση της Ε.Ε.Ο.Ι.Σ. στη Συνεδρίαση της Επιτροπής Εκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ. της 23-6-2017, στην οποία κλήθηκε να συμμετάσχει και παρουσιάστηκε αυτούσια και ζωντανά από τον Πρόεδρο της Ε.Ε.Ο.Ι.Σ. κ. Βαγγέλη Ζαφειρίου –ο οποίος υπογράφει το ως άνω έγγραφο- στη διάρκεια της συνεδρίασής της και κατατέθηκε και γραπτά στη λήξη της συνεδρίασης).

- Το Πρακτικό της Συνεδρίασης της 23^{ης}-6-2017 (θ. 4ο “Θεσμοθέτηση Ομοιοπαθητικής”) της Επιτροπής Εκπαίδευσης – Μετεκπαίδευσης του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας. Στο ανωτέρω Πρακτικό η Επιτροπή Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης εισηγείται ομόφωνα στην Εκτελεστική Επιτροπή τα ακόλουθα:

«Η Ομοιοπαθητική δεν συνιστά ιατρικό ούτε φαρμακευτικά θεραπευτική επιστημονική μεθοδολογία και πρακτική, δεν είναι ισότιμη ούτε συμπληρωματική της Ιατρικής Επιστήμης, δεν συνιστά ούτε καν “εναλλακτική ιατρική”.

Οι ιατροί, οδοντίατροι και οι μη ιατροί που επιθυμούν να ασκούν την ομοιοπαθητική μπορούν να την πιστοποιούν μόνο μέσω των διαφόρων Ελληνικών οργανώσεων Ομοιοπαθητικής, στις οποίες είναι εγγεγραμμένοι ως μέλη. Η Ομοιοπαθητική μπορεί να έχει κρατική κατοχύρωση μόνο ως επαγγελματική πρακτική με άδεια ασκήσεως επαγγέλματος από το Υπουργείο Εμπορίου. Στον τίτλο επαγγέλματος Ομοιοπαθητικής δεν θα πρέπει να αναφέρονται οι προσδιοριστικοί όροι “εναλλακτική ιατρική”, “θεραπευτική”, “ιατρική πράξη/πρακτική” κι άλλοι σχετικοί ιατρικοί (ένας τέτοιος τίτλος θα μπορούσε να είναι “Ομοιοπαθητική Πρακτική”). Στον τίτλο επαγγέλματος Ομοιοπαθητικής θα πρέπει να αναγράφεται ότι αυτή αποτελεί πρακτική μη επιστημονικά αποδεδειγμένη και μη ισότιμη Ιατρικής. Ειδικότερα οι ιατροί και οι οδοντίατροι που επιθυμούν να ασκούν αυτή την πρακτική, καθ’ οιονδήποτε τρόπο, δεν θα πρέπει να ασκούν την ιατρική ειδικότητά τους παράλληλα ή σε συνδυασμό, διότι έτσι θα βρίσκονται σε πλήρη αναντιστοιχία με τις επιστημονικά θεμελιωμένες σπουδές τους. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να τους αναστέλλεται επίσημα η άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος για όσο διάστημα ασκούν την ομοιοπαθητική. Η δε αναστολή της ιατρικής ειδικότητας θα πρέπει να αναγράφεται στην εκ του Υπουργείου Εμπορίου επίσης χορηγούμενη άδεια ασκήσεως του επαγγέλματος Ομοιοπαθητικής και παράλληλα θα πρέπει να ενημερώνονται υποχρεωτικά και εντύπως και οι ασθενείς πελάτες τους για αυτή την αναστολή».

- Το υπ’ αριθμ. πρωτ. 200/12-7-2017 έγγραφο του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος προς τον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας, με θέμα “Θεσμοθέτηση Ομοιοπαθητικής”, με τη συνημμένη σε αυτό αλληλογραφία, με το οποίο, σε συνέχεια της συμμετοχής του Συλλόγου στη Συνεδρίαση της Επιτροπής Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ., ο

Σύλλογος Ομοιοπαθητικών Ελλάδος καταθέτει την τοποθέτησή του και τις προτάσεις που ανέπτυξαν στα μέλη της Επιτροπής.

- Το με ημερομηνία 14-7-2017 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Δ/σης Επαγγελματιών Υγείας-Τμήμα Β' του Υπουργείου Υγείας, με το οποίο διαβιβάζεται για γνωμοδότηση στο ΚΕ.Σ.Υ. το υπ' αριθμ. πρωτ. 201/12-7-2017 έγγραφο του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος μετά των συνημμένων σε αυτό εγγράφων που αφορούν στο αίτημα του Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος για τη θεσμοθέτηση της Ομοιοπαθητικής. Συγκεκριμένα διαβιβάζονται:
  1. Τοποθέτηση Συλλόγου Ομοιοπαθητικών Ελλάδος (ΣΟΕ) προς την Επιτροπή Εκπαίδευσης-Μετεκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ. στις 23-6-2017 (αρ. πρωτ. ΣΟΕ 197).
  2. Πρόταση Νόμου/προσχέδιο για την δεύτερη (Β) πρόταση του ΣΟΕ.
  3. Απάντηση ΣΟΕ, 21-2-2014, προς το ΚΕ.Σ.Υ. (αρ. πρωτ. παραλαβής 17450, 21-2-2014).
  4. Πρότυπα εκπαίδευσης μελών ΣΟΕ που περιελάμβανε η παραπάνω απάντηση ΣΟΕ (3).
  5. Κώδικας Δεοντολογίας ΣΟΕ που περιελάμβανε η προαναφερόμενη απάντηση ΣΟΕ (3).
  6. Επιστολή ΣΟΕ, 16-12-2016 προς τον Πρόεδρο του ΚΕ.Σ.Υ. (αρ. πρωτ. παραλαβής 95428, 16-12-2016, 21-2-2014).
  7. Επιστολή του Ευρωπαϊκού Κεντρικού Συμβουλίου Ομοιοπαθητικών (ECCH) που περιελάμβανε η προαναφερόμενη επιστολή ΣΟΕ (6).
  8. Αναφορά του Ευρωπαϊκού Κεντρικού Συμβουλίου Ομοιοπαθητικών (ECCH), έτους 2009, για την ασφάλεια της Ομοιοπαθητικής που περιελάμβανε η προαναφερόμενη επιστολή ΣΟΕ (6).
  9. Τους σχετικούς νόμους (45/2003, 71/2013) και την απόφαση 207-Ζ/2014 για την θεσμοθέτηση της Ομοιοπαθητικής που ισχύουν στην Πορτογαλία και περιλαμβάνονται επίσης στην προαναφερόμενη επιστολή ΣΟΕ (6).
  10. Έντυπο ΣΟΕ για την ανακοίνωση του 3^{ου} Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Ομοιοπαθητικής που συνδιοργάνωσε με το Ευρωπαϊκό Κεντρικό Συμβούλιο Ομοιοπαθητικών (ECCH) και την υποστήριξη της Ελληνικής Εταιρείας Ομοιοπαθητικών Φαρμακοποιών (ΕΕΟΦ) στις 31-5-2017 (για το οποίο ο ΣΟΕ είχε καταθέσει τα σχετικά έγγραφα για τη χορήγηση αιγίδας)
  11. Πρόγραμμα του 3^{ου} Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Ομοιοπαθητικής που πραγματοποιήθηκε στις 31-5-2017 στην Αθήνα.
- Το υπ' αριθμ. πρωτ. 45/18-7-2017 Υπόμνημα της Ελληνικής Εταιρείας Ομοιοπαθητικής Ιατρικής (Ε.Ε.Ο.Ι.), προς τον Υπουργό Υγείας, τον Πρόεδρο του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας και τα μέλη της Επιτροπής Εκπαίδευσης του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας. Με το ως άνω υπόμνημα, σε συνέχεια της Συνεδρίασης της Επιτροπής Εκπαίδευσης του ΚΕ.Σ.Υ. που πραγματοποιήθηκε στις 23-6-2017, με θέμα την άσκηση της Ομοιοπαθητικής, η Ε.Ε.Ο.Ι. καταθέτει συμπληρωματικά στοιχεία και διαβιβάζει συνημμένα έγγραφα και στοιχεία που σχετίζονται με την αναγνώριση της ομοιοπαθητικής μεθοδολογίας και πρακτικής.
- Το με ημερομηνία 15-12-2017 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το οποίο ο εκπρόσωπος της ΟΕΝΓΕ, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ολομέλειας του

Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας, κ. Δημήτρης Βαρνάβας, διαβιβάζει στο ΚΕ.Σ.Υ. την τοποθέτηση επί του θέματος της ΟΕΝΓΕ και την εν λόγω τοποθέτηση.

- Την εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής

και μετά από αναλυτική συζήτηση του θέματος και ανταλλαγή απόψεων και επιχειρημάτων **αποφάσισε** ομόφωνα τα ακόλουθα:

Η Ομοιοπαθητική δεν συνιστά ιατρικά ούτε φαρμακευτικά θεραπευτική επιστημονική μεθοδολογία και πρακτική. Δεν είναι ισότιμη ούτε συμπληρωματική της Ιατρικής Επιστήμης. Δεν συνιστά ούτε καν "εναλλακτική ιατρική". Συνιστά Πρακτική και θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ως τίτλο τον «Ομοιοπαθητική Πρακτική».

Σε κάθε περίπτωση αφορά μόνο ιατρούς και οδοντιάτρους, η λειτουργία των οποίων υπόκειται στον Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας.

Στον τίτλο «Ομοιοπαθητική Πρακτική» δεν θα πρέπει να αναφέρονται οι προσδιοριστικοί όροι «εναλλακτική ιατρική», «θεραπευτική», «ιατρική πράξη» ή «θεραπευτική πρακτική» και άλλοι σχετικοί ιατρικοί τίτλοι και όροι.

Για το ΚΕ.Σ.Υ.

Ο Πρόεδρος:

Καθηγητής Κώστας Β. Μάρκου

Αποδέκτης για ενέργεια

Δ/ση Ιατρών, Επιστημόνων και Επαγγελματιών Υγείας

Εσωτερική Διανομή

- 1) Γραφείο Υπουργού Υγείας
- 2) Γραφείο Αναπλ. Υπουργού Υγείας
- 3) Γραφείο Γεν. Γραμματέα Υγείας
- 4) Γραφείο Γεν. Γραμματέα Δημόσιας Υγείας
- 5) Δ/ση Επιστ. Τεκμηρίωσης & Διοικ. & Γραμ. Υποστήριξης ΚΕ.Σ.Υ.-Τμήμα Β' (2)